

ՕՐԱՊԻՐ

20 փրՅ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

20 փրՅ

Զ. ՏԱՐԻ 7 ՇԱՊԱՆ 1292 ԽԸՏՐԼԼԷՉ 126 ԵՐԵՎԱՆԻ 26 ՕԴՈՍՏՈՍ 1873 Ն. Տ. 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ԺԻԿ 1619

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱԻԷՐ

ԱՌԱՋԻ. ԵՐԵՎԱՆԻ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ 29 Օգոստ. 'ի Ղալաթիս:

Ատենը պիտի բացուի ժամը 6ին և գոցուի 10 ին:

Կը հրաւիրեմ երեսփոխան էֆէնդի-ները՝ որ փութան կատարել ազգասիրական պարտաւորութիւնն:

Սնամաղթարար

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՍ

ՊԱՏՐԻԱՐԿ Կ. ՊՕԼՍՈՅ

21 Օգոստոս 1873:

Ժողովարարներ Հայոց

Կ. Պօլիս

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Տեղեկագիր Ձեռնհասութեան և իրաւասութեան միացեալ գիւանաց՝ վարչութեան խառն ժողովոյ Սոյ Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոսի հրաժարականին նկատմամբ Ազգ. ժողովոյ մատուցած տեղեկագրին վրայ:

2. Վերաքննութիւն Սահմանադրութեան. — երկրորդ ընթերցումն առաջարկեալ փոփոխելի տրամադրութեանց: — Վերաքննութիւն Ա. յօդ. աւածոյ վրայ, որ պարունակէ կեդրոնական վարչական մարմնոյ ժողովոց, Խորհրդոց և Հոգաբարձութեանց կազմակերպութեան վերաբերեալ փոփոխութիւնք:

Ատենագիր

Հ. Ս ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

Մէկ քանի շաբաթէ 'ի վեր է որ՝ վարչութեան ոչ կրօն. ոչ քաղ. և ոչ ալ իրաւն ժողովն մեծամասնութիւն չունենալուն համար՝ ատեն չէ կրցած բացուիլ, հետեւեալ այս ժողովներուն որոշմանը սպասող գործի տէր անհատներն պարապ ետ են դարձած, ո՛ր գիտէ ամեն մէկն ինչ տեսակ անիծանք

փոխարինելով իրենց այսպէս խառնիչ:

Մէկ քանի շաբաթ շարունակեալ այս պարտազանց ընթացքին վրայ պէտք է յաւելուի նաեւ այն պարտազանցութիւնը՝ որ վարչութեան կողմէն կը տեսնուի ընդդէմ Ազգ. ժողովոյն, այն է մէկ քանի նիստ շարունակ վարչութեան անդամոց Ազգ. ժողովէն բացակայ գտնուելին, որով վարչութիւնը եթէ ոչ բերնով կամ գրով՝ այլ իր անհերքելի գործովը բաժն կը լալայ թէ՛ ես ոչ կը հրաժարիմ և ոչ ալ թէ՛ առ Ազգ. ժողովն և թէ՛ առ ազգային անհատաւորութեան պարտականութիւնս բանի տեղ դնելով կը կատարեմ:

Իրաւ է թէ՛ ձեր՝ միանգամայն բռնի աշխատութիւն չը կրնար ըլլալ. սակայն — — — — — պաշտօն մը վարել յանձն կառնուլ պէտք է որ վարէ: Այսպէս ալ վարչութեան անդամք թէ՛ և ձեր պաշտօնատարներ՝ բայց իրենց այդ պաշտօնը վարել յանձն առած ըլլալով կանխապարտաւոր են կատարել, առանց որոյ ազգին բարիք ընելու խոստմամբ ազգին չարիք ընելու դերն յանձն առած կըլլան:

Կրտսն թէ՛ Ս. Պատրիարք Հօր և վարչութեան անդամոց մէջ ինչ ինչ խնդրոց վրայ կարծեաց անհամաձայնութիւն է ծագած. սակայն չենք կըրցած իմանալ թէ՛ այդ խնդիրներն ընդհանուրի՝ վերաբերեալ են թէ՛ մասնաւորի. եթէ մասնաւորի վերաբերեալ են՝ իրաւունք կստանայ մարդ կասկածելու թէ՛ փոխադարձաբար բսելով ինչ մեծ շահ կրնայ ըլլալ այդ մասնաւոր խնդրոց մէջ որ մինչև իսկ ժողովոյ չը գալու չափ և 'ի մի բան ընդհանուրին քննա հասցնելու չափ անհամաձայնութիւնն յառաջ տանին. իսկ եթէ ընդհանուրին վերաբերեալ խնդրոց վրայ է անհամաձայնութիւնն, այդ ամեն ատեն պիտի ըլլայ անշուշտ, որու գերագոյն ատենն է Ազգ. ժողովը՝ պատրաստ իր քուէովը անհամաձայնութեան խնդիրը լուծելու:

Վերջապէս որ կողմ ալ դառնալու ըլլանք

վարչութեան անդամոց այս պարտազանցութիւնը՝ թէ՛ և յիշեալ անհամաձայնութիւնն ալ յառաջ եկած ըլլայ՝ արդարանալու կողմ չունի, զի ո՛վ կրնայ արդարացեալ ինքզինք խօսքով երբ գործքով ընդհանուրին քննա սուր կողմը կը գտնուի:

ԲԻՆԿԵԱՆԷՆ ՆԱՄԱԿ ՄԸ

(Շար. տես թիւ 1618)

Վերջապէս ինչ անուն տալու է, երբ աշակերտ մը առաւօտուն վարժարանի դուռը փակուած և աշակերտք դուռը սպասած ժամանկէն կերթայ և տնտեսէն վարժարանի բանալին կը բերէ և դուռը բանալով ներս կերթայ և դասատունին մէկը այս պարտին դուռը բացուած և չափաւոր զը զրպարտէ իբրեւ թէ իւր խորքերէն մին կորսուած ըլլայ և այդ պարտը առած լինի, ասով ալ չը բաւականաւոր կը պատուիրէ աշակերտաց ալ որ եթէ այնուհետեւ մէկ ինչքերնին կորսուի՝ այն աշակերտէն փնտռեն, թող մեր հանճարեղ և անկախ տեսուչը ասոր ալ սահման մի տալու չնորհն ընէ, և մեք իւր նեղսրտութիւնը չը վրդովելու համար գոհ կըլլանք այս մասին ալ ևս իրեն հարցումներ չուղղել:

Մեծատուրեան բոլորովին լուրթիւն կը պահէ իր վարժարանի վրայ թիւղ. ժողովէն քննութիւն եմ ուղած բսելով ինչ զարմանք երբ սա մի քանի ժամանակ յառաջ թաղականութիւնն գալ, առիկ և տգէտ կանուանէր և զայն անկարող կը հրատարակէր, և հիմա ելլալով իւր վարժարանի քննութիւնը անոր կը յանձնէ: Այնուհետեւ իւր սնափառութիւնը պարծենալու համար, Մեծատուրեան նախնի երիտասարդաց ընկերութեան հաստատումը իրեն և Տէր Յակոբեան Աղէքսանդր աղայի կը վերապահէ, մինչդեռ այդ ընկերութեան հաստատողք գիւղացի 25 երիտասարդներ էին, և Ա. բաժին վճարողներէն մինն ալ Ասլանեաններն էին, և կը յիշէ իւր անձնուէր ծառայութիւնքը գովող և քաջալերող 20ի մօտ գրութիւն:

ներ, Պոլիսէն, Սերաստիակէն, Տիւրիկէն, Ակնէն, Կաթիկապէն ևն. արդարեւ մենք ալ չենք ուրանար որ ինքք ճիշդօրէն վարժարանին տեսչութիւն կրնէ և նորա տարեկան եկամուտը թաղ. Սնտուկէն ստանալով անոր ծախքերը կը հոգայ ինչ օգուտ ալ տեսակ աշխատութիւն մինչդեռ աշխատութեան ձայնը աչքերէ կը հանկուտի և նորա փոխարէն արդիւնք չը կայ. մենք ասոր համար դիտողութիւն կ'ընեմք և ասոր համար կը բողոքեմք որ երէք կարելի չէ մէկ մարդու յանձնել և լինելիս կերպով վարժարան կառավարելը, որ և մեր Աղգ. Սահմ. նադրութիւնն ալ բնաւ չը ներէր տաւանց մասնաւոր հոգաբարձութեան և թաղ. Խորհրդոյ տեսչութեամբ վարժարանի կառավարութիւն, մենք այս կը վստահեմք և զայդ կը թախանձեմք Աղգ. Ուսմ. Խորհուրդէն և որու որ անկէ ալ խնդրոյ վերջնական լուծում մի տալ և երբեք չը թողուլ որ այսպէս Սահմանադրութեամբ հաստատուած ժողովրդեան իրաւունքը մէկ մարդու կամքին զոհ ըլլայ:

Նամակս չը վերջացւած կ'ուզեմ մի քիչ տեղեկութիւն տալ ընթերցողաց Մեծատուրեանի յիշած և Ասլանեաններէն իբրեւ թէ բռնաբարուած ջաղացքի ջուրի և նորա քրօշ տալիքի խնդիրներու վրայ բացատրութիւն մը տալէն վերջը անցնել Պ. Մեծատուրեանի լաւ գործերէն մի քանին ալ թըռուել ինչպէս ինքն ալ խնդրած էր հըրապարակաւ թէ և իմ սկզբանց յարմար:

Պ. Մեծատուրեանի խնդրոյ ճշդ գրիտ նկարագրութիւնը: Ամէն Բինկեանցի բաց 'ի Մեծատուրեանէն, և Բինկեանէն անցնող ճանապարհորդ գիտէ որ գիւղէն գրեթէ 1/2 փարսան հեռաւորութեամբ 2 ջաղացքներ կանգնած կան ձորի բերան Ասլանեաններու սեպհականութիւն. այդ ջաղացքներու ջուրի համար 'ի հնուց մէկ օրէնք կայ հաստատուած թէ մինչև մայիս ամսոյ սկիզբը ջուրը ջաղացքներուն ինկելով ոչ ոք իրաւունք ունի զայն կապել, իսկ այդ Սահմանաւ ժամանակէն վերջը, (որ արդէն իլամով ալ հաստատուած է) ջուրը կը կապուի և արտերը կը ջըռուին: Այս մէկ քանի տարիները ժողովրդեան մէկ մասը ճէհրէիկներ չինելով ուղեցին այս տարի ապրիլի մէջ իրենց ճէհրէիկները ջըռել և թաղականութիւնը խնդրեց և մուհակ տալու իսկ յանձնառու եղաւ Ասլանեաններու, որ թողուն ապրիլի մէջ մէկ քանի օր ջաղացքի ջուրը կապելով իրենց ճէհրէիկները ջըռեն: Արդ Մեծատուրեան ստախտութիւնը հրապարակաւ յանձն կառնու ըսելով որ թաղականով և ժողովրդով բողոքեցինք, մինչդեռ թաղականութիւնը այդ ջուրը Ասլանեանց իրաւունքը լինելը գիտնալով մուհակ իսկ կուտայ, որպէս զի Ասլանեանք այդ

ջուրն ընեն, թերեւս նոքա այդ մուհակ հակը ընդ-նեղով իսպառ իրենց իրաւունքը կորսնցնելու դրութեան մէջ ինչպիսի, բայց երբեմն Նախախնամութիւնը մարդու իրաւունքը նորա հակառակորդի ընթացքով կը պաշտպանէ:

Շարունակելի

Հետեւեալ նամակն ալ անկողմաւ կալ ոգուով կը հրատարակեմք:

Խմբարար

Օրագրոյդ 1875 օգոստ. 22 թուոյն մէջ նամակ մը կարդացինք, որն որ Մեծատուրեան պէյ էֆ. ի և դպրոցի վրայ էր իւր նիւթը, Մեծատուրեան էֆէնտիի գրածները ոչնչացնելով իւր գրածները կուգէր յառաջ տանել Պակեանին հետ. սակայն չեն կրնար արդարեաւ, որովհետեւ Մեծատուրեան պէյ էֆ. ի գրածները միշտ լաւ են Բինկեանու և ժողովրդեան մէջ, որով դպրոցը այսօր յառաջադիմութեան ասպարէզի մէջ ընթանալը ուրիշ անձով մը չէ, բայց միայն Մեծատուրեան Ստուաճատուրէ ֆ. ի աշխատութեամբ և ջանքեր: Պ. Ասլանեան ու Պակեան դուք անգամ մը քննեցէ՛ք և տեսէ՛ք ձեր գրածները ճիշդ են միթէ՛ ամենին: Ասլանեան 8 տարի Պօլսոյ արդիւնաւոր Շահնազարեան դպրոցի մէջ կարդալով գիտէ թէ ինք կատարեալ ուսմունք սորված է. ոչ և ոչ, ահա Բինկեանու Մեսրոպեան վարժարանի Ա. կարգի աշակերտներէն ամենէն տկարը իրմէ աւելի յառաջադիմութեան մէջ է և վերջի եկողներէն ալ յոյս ունիմք ըստաւ, սակայն ինք կուգէ դպրոցի աշակերտներուն անունը ոչինչ բռնաբարելով բայց սուտ է:

1875 օգոստ. 23 Բինկեանցի ոմն

ՀԵՐՍԷՔՕՎԻՆ
ԵՒ
ԳԱՂՈՒԱՄ ԲՅՕՏԱՐ ԼՐԱԳՐԱՑ

Անդդիտեալ Ֆինանսի անուն թերթը հետեւեալ կերպով կը խօսի, 'ի պատասխանի Լոնտոնայի լրագրի մը, որն որ յառաջիկայ հոկտեմբեր ամսուն վեճարուելիք Բօնսօլիտէի կտրօններուն համար հարկ եղած դրամը ճարելու մասին օմանեան գանձուն կրելիք դժուարութեանց վրայօք ինչ ինչ գիտողութիւններ կ'ընէ:

«Կ'իմանամք թէ, կ'ըսէ վերոյիշեալ դրամական թերթը, Լոնտոնայի, Բարիդի և Կ. Պօլսոյ քաջահմուտ ակումբներուն մէջ բնաւ ու է երկիւղ մը չեն զգար հոկտեմբերի կտրօններուն վճարմանը կարելիութեանը մասին: Ասկից զատ եթէ այս տեսակ յապաղում մ'իսկ նախատեսուած լինէր, այս պարագայն արդէն երկու երեք շաբաթ առաջ կը յայտնուէր: Հետեւաբար օմանարժեթութիւնը ունեցողներն կրնան այս մասին հանգիստ ըլլալ:

Գալով Հերսէքի ապստամբութեանը վերաբերեալ մասին, հիմայ որ Հիւսիսային տէրութիւնք բացորոշ կերպիւ յայտնեցին իրենց դիտաւորութիւնը թէ Արեւելեան խնդիրը բանալ չ'են ուղեր, սակէ տրամաբանօրէն կարելի է հետեցնել թէ ապստամբական շարժման արդիւնքներն չափազանցօրէն մեծցուցեր են: Նախ և առաջ՝ լոնտոնայի անհաւանական չէ թէ ամեն բան հաշտարար միջոցներով լմնայ, և մեծ տէրութեանց ալ, Բ. Դրան հետ համաձայնութեալ, այս արդիւնքը կարենալ ձեռք բերելու աշխատելին իբրեւ ապարդիւն դործ մը ուշադրութեան զանց ընելու չէ: Իսկ եթէ այս յաջող լուծումն ալ ձեռք չը կարենայ բերուիլ, պէտք է գիտնալ թէ ապստամբութեան մէջ գտնուող բոլոր երկրին տարածութիւնն ու ժողովուրդը՝ այնքան կարծաւածին չափ մեծ ու հարկու բան մը չէ: Առջի բերան կ'ըսուէր թէ ոչ միայն Հերսէք, այլ և Պոսնիա ալ ապստամբեր է, և թէ ըստ ամենայն հաւանականութեան այս գաւառներուն արեւելքէն Սերվիա, հարաւէն ալ Գարատաղ պիտի օգնէին, մինչդեռ արեւմուտքէն ալ հազարաւոր անձինք Գաղմատիայէն դէպ 'ի հոն դիմելու վրայ են կ'ըսուէր: Սակայն վերջին հեռագիրներն այդ անընդհանր կարծիքները ցրեցին: Այժմ՝ ստուգուած է թէ Պոսնիոյ ապստամբութիւն ըսուածը՝ հուղկահարական մէկ քանի գործերէն անդին անցած չէ, որք բնաւ քաղաքական խնդիր չ'են համարուիր: Բաց ասկից Աւստրիա ալ վճռակն վախճան չ'առաջարկեց: Սերվիոյ սուած ձանձրութեանն ու թախանձանացը, ծանուցանելով Պելկրատի կառավարութեան թէ «Տաճկաստանի հետ բռնուելիք պատերազմիմէջ եթէյաջող ելք մ'ալ ձեռք բերէ իսկ, դարձեալ Աւստրիա թոյլ չը պիտի տայ Սերվիոյ որ մատ մը հող աւելցնէ իւր երկրին»: Միևնոյն միջոցին Գարատաղ ալ խոհեմ անգործութեան դիրք մը բռնած կը կենայ, իսկ Գաղմատիոյ գալով, ասոր ալ դէպ Հերսէք տանող ճանապարհներն, ուրիշ ապստամբաց համար մարդ և պաշար պիտի անց'ին, ինչպէս կը հաւատեն, աւստրիական զօրաց կողմանէ խիստ հսկողութեան մը ներքեւ առնուած են:

Բոլոր տեսնցմէ կը հետեւի թէ միևնակ Հերսէքն է որ զինեալ ապստամբութեան մը մէջ կը գտնուի, և ինչքան որ այս երկիրը լեռնոտ, և սովորական պարագայներու մէջ՝ անկանոն դարանակաւներու յարմար ալ լինի, պէտք է գիտնալ թէ այդ երկիրը բնաւ արդիւնաբեր չէ, և արդէն ապստամբք ալ ուտելու անունդին անբաւական գալն զգալ սկսած ըլլալու են: Ասկից զատ Տաճկաստան շատ ժամանակ չ'անցուց զօրքերը Գլէք փոխադրելու, որ Հերսէքովինի միակ նաւահանգիստն է:

Այս զորքերն արդէն Սթոլը հասած են, այսինքն 40 անգղիական մղոն տեղ ճանաչող ըրած են լեռանց կիրճերուն մէջէն անցնելով: Սթոլըն ալ մինչև Թրէպիսիէ, 60 մղոն ճանաչող կայ երթալու, և եթէ այս վերջին քաղքին պաշարուն ալ ինչպէս կ'ըսեն վերցած է իրօք, այն ատեն ապստամբաց ձեռքին եղած ռազմագիտական դուռը կորսուած կը համարուի: Կարելի է բռնակառնար թէ ապստամբք լեռնոտ տեղերուն մէջ դիմանալով կարենան երկարել կռիւն, բայց լաւ տեղեակ անձինք կը գուշակեն թէ ապստամբաց կողմանէ ու է աղբւլ դիմագրութեան շատ շուտով վախճան մը կուտայ ձը մեռի:

Գանձային տեսութեամբ, Տաճկաստան բնականաբար այս ապստամբութեան երեսէն պիտի տուժէ, մանաւանդ պատերազմական մթերք փոխադրելու հարկադրութեանը պատճառաւ: Սակայն կ'ըսեն թէ բոլոր ծախքը՝ կէս միլիոն ոսկին չ'անցնիր, և այսքան գումարն ալ Տաճկաստանի համար այնքան մեծ վախ մը պատճառելու չ'աի բան չ'է: Իսկ օսմ. արժէթուղթ ունեցողներուն համար վստահանալու գլխաւոր կէտը հաւանականաբար սա՛ է թէ, լաւ հմուտ անձանց ըսածին նայելով, հիւսիսային տէրութիւններն չը պիտի թող տան որ ապստամբութիւնը մեծնայ: Ո՛չ Աւստրիոյ շահն է, ո՛չ Ռուսիոյ և ո՛չ Բրուսիոյ, այսօրուան օրս օսմանեան Կայսրութիւնը յօշոտեալ տեսնել, և եթէ Տաճկաստան տնկարո՛ղ իսկ լինէր, որոշեալ ժամանակի մը մէջ ներկայ դժուարութեանց յաղթելու, բնական էր թէ միջամտութիւն մ'անպատճառ տեղի պիտի ունենար:

Սակայն, արեւելից գործերէն լաւ և կատարեալ տեղեկութիւն ունեցող անձանց կարծեացը նայելով, այժմու սոյն ապստամբութիւնը՝ քաղաքական մեծ նշանակութիւն մ'ունի: Յայտ է թէ ատենէ մ'ի վեր է որ օսմ. բանակը մեծ վերակազմութեան մը առկա դըրուեցաւ, և Աւստրիա ու Ռուսիա ևս բնականաբար նեղացած չ'են այժմու կռիւը մինչև մէկ աստիճան մ'երկարած տեսնելով, առիթ մ'ունենալու համար հասկնալու թէ՛ օսմ. բանակը ո՞ր աստիճանի զօրութիւն ու ճարպիկութիւն մը ունի: Աւստրիա և Ռուսիա բնական է թէ լաւ մը ճանչել ու իմանալ կ'ուզեն՝ անշուշտ ապագային մէջ ձեռքերին վրան դնելիք զոհին ունեցած զօրութիւնը: Բայց այս նկատումներն առաւել ապագային կը վերաբերին բնակա, նաբար, ուստի հարկ չը կայ առ այժմ ասկէ աւելի խօսիլ ատոր վրայօք:

Առ այժմ՝ օսմ. արժէթուղթ ունեցողներուն գլխաւորաբար նկատելիքը սա՛ է թէ՛ 1. Արեւելեան խնդիր ըսուած բանը չը պիտի ելնէ. 2րդ. օսմ. Կայսրութիւնը՝ ըստ ամենայն հաւանա-

կանութեան՝ ամբողջ և անանջատ պիտի մնայ. 3րդ. ապստամբութիւնը զուգելու համար գացած ծախքը, ինչքան ալ մեծ ըլլան, Տաճկաստանի գանձային վիճակին վրայ այնքան մեծ ծանրութիւն մը պատճառելու հանգամանքը չ'ունի. և 4րդ. օսմ. արժէթուղթ վրայ վերջերս տեղի ունեցած անկումը՝ վերը ցոյց տրուած պարագայները ներկատելով՝ համեմատաբար բլաւիքէն աւելի՛ եղած է, և թէ վերջապէս ուրիշ մեկ քանի տեսակ արժէթուղթ ալ համեմատական անկումը բոլորովին անխորհուրդ է և բնաւ տեղի չ'ունի: Եւ այս մասին ալ արդէն ուրիշ առթիւ պիտի խօսուի:

ՆԵՐՈՒԳՐԱԼՈՒՐԳ

ԳԱՂՂԻԱ

Բարից 3 սեպտմ.

Մէմօրիալ Տիբլումթիք Թիբլում կը սէ թէ, Արեւելի մէջ գտնուող Գաղղիոյ դեսպանական գործակալատարաց զրկուելիք հրահանգներն՝ ամեն բանէ առաջ մտքերն հանդարտեցնել և իրացարդի վիճակը պահել կը պատուիրեն:

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Բակուգա 3 սեպտմ.

Ապստամբք նոր յայտարարութիւն մ'ալ հրատարակեցին, յորում իրենց քաղաքական յայտագիրը կը ներկայացընեն, Հերսէքի և Պոսնիոյ ապագայ կազմակերպութեան և հաստատութեանը նկատմամբ:

Կը հաւաստեն թէ ապստամբաց գլխաւորներէն մէկն ալ Մօսթարի դեսպանաժողովոյն խորհրդակցութեանցը ներկայ չ'աիտի գտնուի:

4 սեպտմ.

Հերսէքի գործոց քննութեանը համար կազմուած համազգային յանձնաժողովոյ անդամներէն՝ Աւստրիոյ, Գերմանիոյ, Գաղղիոյ և Ռուսիոյ պատգամաւորներն Բակուգայէն մեկնեցան դէպի Մօսթար, միւս անդամներն ալ ուղղակի յիշեալ քաղաքը պիտի երթան:

ՍԵՐՎԻԱ

Պիկրատ 31 օգոստ.

Այսօր կ'ապստինոր պաշտօնէութեան կազմութիւնը:

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 4 սեպտմ.

Կառավարութեան զօրքերը բոլորովին յաղթեցին քարոսեան Տօրէկալէյ զօրապետին բանակը:

ՆԵՐՔԻՆ

Նիշի մէջ 600 հոգի պատսպարելու ընդունակ նոր զինուորական հիւանդանոց մը շինուած ըլլալով, մայրաքաղաքէս բաղմամբիւ բժիշկներ զրկուեցան դէպի այն կողմը, յիշեալ հիւանդանոցին ծառայութեանը համար:

— Երեք վաշտ հետեակ զօրք զըրկուեցաւ Դանուբի ճանքով Բուսնուքէն

վիտին, նմանապէս Բուսնուքի հեծելազօրն ալ մեկնեցաւ դէպի հոն, թնդանօթաշար մը հետն ունենալով:

— Շարժութ աւուր տեղացած սոսկալի անձրևի միջոցին Պօլիս թափուք-Բաղարի կողմը Բուպիէ խանին մէկ կողմէ կայծակ զարնելով, բարեբաղդաբար մարդու մնաց չ'եղաւ:

— Պոսնայի մէջ ալ ապստամբութիւն մը հանելու փորձերուն անյաջող ելք մ'ունեցած ըլլալը հետզհետէ եկած հեռագիրներէն կը հաստատուի: (Ն. Տ.) սեպտ. 1ին Բ. Դուռը քաշուած հեռագիր մը կըսէ թէ, Աւստրիոյ հողին վրայ ապստամբել չը կրցող բոլոր ապստամբք՝ Պանեալուքայի կառավարչին հնազանդութիւնին յայտներ են: Պոսնիոյ գաւառը բոլորովին հանդարտած կը համարուի, և նոր կռիւներ եղած ըլլալու լուրն անստոյգ է. Միւս կողմանէ հաստատուել է թէ 1000 օսմ. զինուորք իրօք անարգել Թրիպիսիէի մտեր են: Փախստականաց դէպ աւստրիական հողն անցնելին բոլորովին դադրած է:

— Վիեննայի Օսմ. դեսպանէն ալ սեպտ. 1 թուականաւ հոս քաշուած հեռագիր մը՝ վիեննայի լրագրաց օգոստ. 30 թուով հրատարակած մէկ հեռագիրը սուտ կը հանէ, որոց նայելով որպէս թէ ապստամբք նովիպագար և վարոշ քաղաքներն կրակի տալով այլա՛ լա՛ծ ըլլան:

— Գանի մ'օրէ 'ի վեր է Սիրքէճիէն երկաթուղւոյ ճանքով բաղմամբիւ զօրք և թնդանօթ փոխադրուելու վերայ են դէպի Բուսնի:

— Հնձոց մասին էնկիւրիլէն և Կեստրիայէն յաջող լուրեր կ'սկսին հասնիլ: Էնկիւրիլի մէջ այնքան առատ եղեր է արմտիքն այս տարի, որ ցորենին 10 հօխան 131/2էն 10 զշի, և գարիին ալ 10 հօխան 5 զշի իջեր է: Հացին հօխան ալ օգոստ. 28էն 'ի վեր 4է փոյի կը ծախուի եղեր:

Կեստրիա ալ նմանապէս արմտեաց գիններն իջեր են, ուր գարիին մէկ ըռուը 20 զշի կընայ եղեր առնուիլ:

— Գանի մ'օրէ 'ի վեր օսմ. բանակին համար ձի ծախու առնուլ ակոռած է պատերազմական գործոց պաշտօնատունը յատկապէս կազմուած յանձնաժողովոյ մը ձեռամբ:

— Լա թիւրքի սեպտմ. 2 թուականաւ Պիկրատէն հասած հեռագիր մը կը յիշատակէ, որ կը ծանուցանէ եղեր թէ, օսմ. զօրքերն Սերվիոյ հողը մտնելով գիւղի մը վրայ յարձակել և զայն աւարի տուել են:

Այս լուրը, որ բնաւ ստուգուած չ'է, ուրիշ նպատակ չը կընար ունենալ բայց եթէ Սերվիոյ հասարակաց կիրքը գրգռել, և քանի մը սերվիացւոց՝ Հերսէքի ապստամբութեան մասնակցելուն յանցանքը Տաճկաց վրայ նետել:

ՇԱՏ ԱԺԱՆ ԿԱՐԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

Ս. Մ. Մինասեան և ընկերք կը ծանուցանեն արգոյ հասարակութեան, որ ձեռքերէն գտնուած չորս հարիւրէն աւելի զանազան կարի գործիքներ աս ամառուան եղանակին բոլորն ալ ծախելու համար սովորական գիներէն շատ ավան պիտի տան. գործիքներուն տեսակներն են.

«Լիթըլ վանձէր» — Երկու թելով ան. քակ կար կարող ձեռքով կը գործէ, ընտանեաց խիստ յարմար ու գինը երեք լիրայ է:

«Սինկէր» — «Ֆալիլի» — կոչուած ոտքով կը գործէ — երկու թելով անքակ կար կարող — ընտանեաց և դուրսի կար կարողներու խիստ յարմար, գինը խիստ ավան:

«Սինկէր» — Միջին — աւելի զօրաւոր դուրսի կար կարողներու համար մէկ հատիկ գործիք է, գինը սովորականէն վար:

«Սինկէր» — Թիւ 2 — մեծ և զօրաւոր գործիք մ'է երկաթէ պատուանդան ունի, երկու թելով անքակ կար կը կարէ. քաղիւր, չուխա և այլ ամեն տեսակ թանձր կտաւներ կարելու համար մէկ հատիկ է: ամեն հաստութեամբ կայի շատ դիւրութեամբ կը կարէ, որով կօշկակարներու համար ուրիշ գործիքներէ աւելի պիտանի է, գինը խիստ ավան:

«Հաու» — Թիւ 1 — ոտքով գործելու և երկու թելով անքակ պատուական ամեն տեսակ կար կը կարէ հետը զանազան մանր գործիքներ ունենալով ընտանեաց համար խիստ պիտանի ու գինը շատ ավանց ավան է:

«Հաու» — Թիւ 3 — մեծ և զօրաւոր գործիք դերձակներու և կօշկակարներու անհրաժեշտ և գինը ուրիշ տեղ ծախուածէն աւելի ավան է:

«Լիխաս Հաու» — Թիւ 3 — մեծ և զօրաւոր գործիք — դերձակներու և կօշկակարներու շատ յարմար — շատ ավան կը ծախուի Ղալաթիա Մինասեանի մաշազան:

Ամէն ջանք և միջոց 'ի գործ պիտի դուրսի յաճախորդները գոհ ընելու — ձերի դաս կը տրուի — գիներէն մեծ զեղջ պիտի ըլլայ — ասեղ և ուրիշ պէտքեր. զած բաները խիստ ավան և բոլոր վերոյիշեալները կը ծախուին Ղալաթիա Եէի ճամբին գուռը Մինասեանի Ամբրիկեան վաճառատանը մէջ:

Ամառուան համար բարակ փանէլա ազիւր շապիկներ շատ ավան գներով կը ծախուին Ամբրիկեան վաճառատանը:

Սեպտ. 20

ՏՕԲԹԷՕՐ Մ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Իւր բնակութիւնը հաստատած է 'ի Ղալաթիա, Հայոց եկեղեցւոյ փողոց թիւ 12 տունը, ուր պատրաստէ ամեն օր մինչև կէս օր հիւանդ ընդունել, և երեքշաբթի օրերն ալ ձրի դարմանել:

Մեծարգոյ Տօբթէօր Գ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ փարիզի ատամնաբոյժը, որ արդէն ցաւոտ և փտած ակռաներու բժշկութեան դարմանի և նոր ակռայ շինելու մասին մինչև ցարդ ունեցած յաջողակութեամբ ծանօթ է մայրաքաղաքիս հասարակութեան, իւր տունը փոխադրած է այժմ Պէշիքթաշ Բէօյ-իչի, Գարանֆիր պաքալ փողոցը թիւ 67, ուր ամեն օր Պ'ընդունի իրեն զիմողները: Սեպտ. 16

ՏՕԲԹԷՕՐ Գ. ՃԵՐԱՀԵԱՆ

Իւր բժշկական արուեստին ուսումը իւրիզի մէջ առած և բժշկութեան վկայականն ստացած ըլլալով, այժմ մայրաքաղաքս հասած և իւր բնակութիւնը հաստատած է 'ի Պէշիքթաշ, ուր Թրամվէյի կայարանին դէմը յատկապէս վարձած սենեակներուն մէջ պատրաստէ ամեն առաւօտ ժամը 11-էն մինչև 3, ամեն տեսակ հիւանդութեանց համար, ձրի հիւանդ ընդունել, Յէն վերջը իրեն ներկայացող հիւանդներն այցելագնով նայելու պայմանաւ: Ներքին հիւանդութիւններէն զատ, Ֆրէնկիի և այլ այս տեսակ ախտերու դարմանին համար ալ մասնաւորապէս աշխատած ըլլալով, այդ հիւանդութենէն բռնուող ախտաւորներն ալ կրնան ամենայն վաղահուծեամբ առ ինքն ներկայանալ:

ՆՈՒԱԳ ՕՍՄԱՆԵԱՆ

ԹԵՐԹ ԿԵՍԱՄՍԵԱՅ

ԱՐԵԻԵԼԻԱՆ ԵՂԱՆԱԿԱՑ

Բնակոյի և ուրիշ նուագարանաց համար պատրաստեալ

ՏԷՐ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶԲ

ՆԻԿՈՂՈՍ ԵՒ ՅԱԿՈԲ Օ. ԹԱՇՃԵԱՆ

Սոյն թերթին Յուլիս 1 թուականն աւելի քան յոթ տարեկան ցաւ, որն որ ձեռքէ ծախուելու համար կը գտնուի Գալաֆեան գրատունը և Սուլթան Պայադիտ Մ. Սարաֆիմի խանութը:

Մերձան գրապատճառ Սրապեադ Պաղտասար աղային խանութը, և Նուրը Օսմանիէ ճատտէսի Նուագ Օսմանեանի գրասենեակը:

Գաւառացի ուսեալ երիտասարդ մը կուզէ յարմար գործ մը գտնել, թէ հոս և թէ գաւառներու մէջ դասատուութեան, թէ գրական և թէ առևտրական ու է գործի մտնել: Փընտաղը կրնայ գտնել Մերձան շուկա թիւ 39 կրպակը:

Ս Կ Զ Բ Ո Հ Ն Ք

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Յովհաննու Պատուելոյ Մալեան

— 0 —

Արմաշու վանուց տպարանէն Բ. Տպագրութեամբ 'ի լոյս ընծայեալ սոյն գործը, որ մարդկային կենցաղավարութեան բոլոր վիճակին նկատմամբ ալ բարոյական, վսեմ և գեղեցիկ սկզբունքներ կը պարունակէ, առհասարակ ամեն բանասիրաց ալ ընթերցանութեանն արժանի աշխատութիւն մ'ըլլալէն զատ, մեր ազգային վարժարանաց մէջ ալ ընթերցանութեան լաւ և օգտակար դասագիրք մ'ըլլալու ամեն հանգամանքներն ու արժանիքն ունի, որոց շատին մէջ արդէն յիշեալ գործն աշակերտաց իւր դասագիրք գործածեալ կը տեսնուի: Կը գտնուի Պօլիս Գալաֆեան գրատունը, գին 1/4 Մճա

ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Գ Ր Ր Ծ Ն Ա Կ Ա Ն

Աշխատասիրեաց

ԱՐՄԵՆԱԿ Գ. ԿՈՍՏԱՆԴՆԵԱՆ

Բ. ՏԻՊ

ՋՄԻԻՌՆԻԱ

Տպագրութիւն Տէտէեան

Կը գտնուի Կ. Պօլիս Չաղմագճըլար փողոց Գալաֆեան եղբայրաց գրատունը և Ջմիւռնիա Տէտէեանց վաճառատունը 'ի գին 28 զրշ:

Ամէն մէկ օրինակը հեղինակին ըստորագրութիւնը պէտք է կրէ, ասոնց որոյ անվաւեր կը համարուի:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՏԵՏՐԱԿ

Ի ՊԵՏՍ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Կը ծախուի ավան գնով բոլոր գրաւաճառաց քով, մեծ քանակութեամբ առնողին զեղջ կ'ըլլայ:

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

ԵՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 7